

РЕСПУБЛИКА
ТАТАРСТАН

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ
КОМИТЕТ САБИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ

САБА МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫНЫҢ БАШКАРМА
КОМИТЕТЫ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

23.10.2020

КАРАР

№ 1418-12

2021-2025 елларга Татарстан Республикасы
Саба муниципаль районы халкын
адреслы социаль яклау муниципаль
программасын раслау турында

Аз керемле гаиләләргә һәм авыр тормыш хәлендә калган аз керемле ялгыз
яшәүче гражданның социаль ярдәм күрсәтү, халыкка социаль хезмәт күрсәтүнең
сыйфатын яхшырту һәм аннан файдалану мөмкинлеген арттыру максатларында
Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитеты,

КАРАР БИРӨ:

1. 2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы
халкын адреслы социаль яклау муниципаль программасын (алга таба - Программа)
расларга.

2. Әлеге карарны “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә
Татарстан Республикасының хокукый мәгълүматлар турындагы
<http://pravo.tatarstan.ru> рәсми порталында һәм Саба муниципаль районының
<http://saby.tatarstan.ru> рәсми сайтында бастырып чыгарырга.

3. Югарыда күрсәтелгән муниципаль программаның үтәлешен тикшереп
торуны Саба муниципаль районы Башкарма комитеты Житәкчесе урынбасары -
Башкарма комитет аппараты Житәкчесе Кәримов Марат Рәшит улына йөкләргә.

Саба муниципаль районы
Башкарма комитеты Житәкчесе
вазыйфаларын башкаручы

М.Р. Ишниязов

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының 2020 елның 23 октябрдәгә 1418-п номерлы карары белән
РАСЛАНГАН

**2021-2025 елларга Саба муниципаль районы
халкын адреслы социаль яклау
муниципаль программасы**

ПРОГРАММА ПАСПОРТЫ

Программаның исеме	2021-2025 елларга Саба муниципаль районы халкын адреслы социаль яклау муниципаль программасы (алга таба - Программа)
Программаны төп эшләрчеләр	Саба муниципаль районы Башкарма комитеты, Татарстан Республикасы хезмәт, халыкны эш белән тәмин итү һәм социаль яклау министрлыгының Саба муниципаль районындагы социаль яклау бүлеге, “Балкыш” халыкка социаль хезмәт күрсәтү комплекслы үзәге (алга таба “Балкыш” халыкка социаль хезмәт күрсәтү үзәге)
Программаның максаты	Гаиләгә, аналарга һәм балаларга, сугыш һәм хезмәт ветераннарына, инвалидларга һәм инвалид балаларга, аз керемле гаиләләрдән булган гражданның социаль ярдәм күрсәтүне тәмин итү.
Программаның бурычлары	Халыкны социаль яклау өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру, шул исәптән аз керемле гаиләләргә һәм авыр тормыш хәлендә калган аз керемле ялгыз яшәүче гражданның социаль ярдәм күрсәтү, халыкка социаль хезмәт күрсәтүнең сыйфатын яхшырту һәм аннан файдалану мөмкинлеген арттыру, инвалидлар, инвалид балалар тәрбияләүче гаиләләр һәм аз керемле халык төркемен шәхси реабилитация программаларының барлык чаралары белән тәмин итү.
Программаны гамәлгә ашыру сроклары	2021 - 2025 еллар
Ярдәмче программалар исемлеге	1. “2021-2025 елларга социаль түләүләр”; 2. “2021-2025 елларга гаиләләрнең социаль-икътисадый хәлен яхшырту”
Программаны финанслау күләмнәре	2021-2025 елларда Программаны Саба муниципаль районы бюджеты хисабына финанслауның гомуми күләме 133 293,900 мең сум тәшкил итәчәк. Шул исәптән еллар буенча: 2021 ел - 26 020,500 мең сум; 2022 ел - 26 468,700 мең сум; 2023 ел - 26 934,900 мең сум; 2024 ел - 26 934,900 мең сум; 2025 ел - 26 934,900 мең сум. Программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.
Программаның көтелә торган	2025 елга Программаның түбәндәгә нәтижеләренә ирешү планлаштырыла:

нәтижеләре

– Социаль ярдәм чараларын алучыларның гомуми санында РФ һәм ТР гамәлдәге закон һәм норматив актларында каралган социаль ярдәм чараларын, шул исәптән пенсияләр, пособиеләр, ЕДВ, субсидияләр, социаль өстәмәләр, компенсацион түләүләр, матди ярдәм, Ана капиталы түләүләре алучы балалар һәм балалы гаиләләр өлеше: 2021 ел - 35%, 2022 ел - 34%, 2023 ел - 33%, 2024 ел - 32%, 2025 ел - 31%.

- Инвалид балалар, күпбалалы, аз керемле гаиләләр, куркыныч төркемдә булган гаиләләрнең актуаль банкы: 1) 2021 елга районда инвалид балалар саны - 258, 2022 елга - 253, 2023 елга - 253, 2024 - 251, 2025 - 249; 2) 18 яшькә кадәр балигы булмаган балаларны тәрбияләүче күпбалалы гаиләләр саны : 2021 ел-600 гаилә-1969 бала, 2022 ел - 610 гаилә – 2009 бала, 2023 ел – 612 гаилә – 2015 бала, 2024 ел – 612 гаилә – 2015 бала, 2025 ел – 613 Гаилә-2018 бала. 3) Куркыныч төркемдә булган гаиләләр: 2021 ел - 10 гаилә/22 балигы булмаган бала, 2022 ел – 10 гаилә/24 балигы булмаган бала, 2023 ел- 9 гаилә/ 21 балигы булмаган бала, 2024 ел - 8 гаилә/ 18 балигы булмаган бала, 2025 ел - 8 гаилә/ 18 балигы булмаган бала.

- Ятим балалар һәм ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балаларның гомуми санында балалар учреждениеләреннән гаиләләргә урнаштырылган ятим балалар һәм ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балалар өлеше: 2021 ел - 35%, 2022 ел - 35%, 2023 ел - 40%, 2024 ел - 45%, 2025 ел - 45%;

- Аз керемле гаиләләрдән булган балалар һәм яшүсмерләрнең гомуми санында санатор-курорт учреждениеләрендә сәламәтләнделгән балалар һәм яшүсмерләрнең өлеше: 2021 ел - 5,5%, 2022 ел - 5,5%, 2023 ел - 6,0%, 2024 ел - 6,0%, 2025 ел - 6,5%;

- Өч яшьлек балаларның гомуми санында өч ел яшәү шартларында махсус сөт продуктлары һәм катнаш азык-төлек белән тәмин ителгән аз керемле гаиләләрдә тәрбияләнүче балалар өлеше: 2021 ел - 33%, 2022 ел - 34%, 2023 ел - 35%, 2024 ел - 36%, 2025 ел - 37%.

– Инвалид балаларның гомуми санында тернәкләндерүгә юлламалар белән тәмин ителгән инвалид балалар өлеше: 2021 ел - 40,0%, 2022 ел - 42,5%, 2023 ел - 45,0%, 2024 ел - 47,5%, 2025 ел - 50,0%.

– Балигы булмаган балалар тәрбияләүче гаиләләрнең гомуми санында матди ярдәм белән тәмин ителгән балигы булмаган балалар тәрбияләүче аз керемле гаиләләр өлеше: 2021 ел - 33,0%, 2022 ел - 33,5%, 2023 ел - 34,0%, 2024 ел - 34,5%, 2025 ел - 35,0%.

– Балигы булмаганнарның гомуми санында күзәтүчесез һәм караучысыз калган балалар өлеше: 2021 ел - 0,3 %, 2022 ел - 0,3 %, 2023 ел - 0,3 %, 2024 ел - 0,28 %, 2025 ел - 0,26 %.

– Балигы булмаган балаларның гомуми санында яшь буынны наркотизацияләүне булдырмау чараларында катнашкан балигы булмаган балалар өлеше: 2021 ел - 87%, 2022 ел - 88%, 2023 ел - 89%, 2024 ел - 90%, 2025 ел - 91 %.

– Балаларның гомуми санында опека һәм попечительлек рәсмиләштерелгән ятим балалар һәм ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балалар өлеше: 2021 ел - 5%, 2022 ел - 6%, 2023 ел - 7%, 2024 ел - 8%, 2025 ел - 9%.

– Күпбалалы гаиләләрнең гомуми санында “Ана даны -Материнская слава” медале белән бүләкләүгә документлар әзерләнгән 5 һәм аннан да күбрәк баласы булган күпбалалы аналар өлеше: 2021 ел - 5 %, 2022 ел - 5 %, 2023 ел - 5 %, 2024 ел - 5 %, 2025 ел - 5 %.

– Балаларның гомуми санында аз керемле, тулы булмаган гаиләләрдән эшкә урнаштырылган балалар өлеше : 2021 ел - 93%, 2022 ел - 93,5%, 2023 ел - 94,0%, 2024 ел - 93,5%, 2025 ел - 93,5%.

– Мәктәпкәчә белем бирү программасын гамәлгә ашыручы мәгариф

оешмаларына йөрүчө балалары булган граждандарга компенсация түлүүлөргө бирү.

–“Дулкын” телерадиокомпаниясе тапшыруларында балаларны һәм яшьләрне тәрбиялөү мәсьәлэләре буенча даими рубрика булу;

–Район һәм республика конкурсларында, фестивальләрде катнашучыларның гомуми санында бүлөкләнгән мәктәп укучылары өлеше : 2021 ел - 52,0%, 2022 ел - 52,5%, 2023 ел - 53,0%, 2024 ел - 53,5%, 2025 ел - 54,0%.

–Мәктәп укучыларының гомуми санында район һәм республика спорт ярышлары призерлары- бүлөкләнгән мәктәп укучылары өлеше - : 2021 ел - 21,0%, 2022 ел - 22,0%, 2023 ел - 22,5%, 2024 ел - 23,0%, 2025 ел - 23,5%.

–Мәктәп предметлары буенча район һәм республика олимпиадаларында катнашучыларның гомуми санында призерлар - бүлөкләнгән мәктәп укучылары өлеше: 2021 ел - 25,0%, 2022 ел - 25,5%, 2023 ел - 26,0%, 2024 ел - 26,5%, 2025 ел - 27,0%.

–Матди техник база булу һәм балалар һәм яшүсмерләр белән ата-аналары өчен физкультура-савыктыру һәм ял итү чаралары уздыру;

–«Булачак эниләр мәктәбе», «Яшь гаиләләр мәктәбе» клубы булу;

–Күпбалалы гаиләләрнең гомуми санында 3 һәм аннан да күбрәк бала тууга матди ярдәм алган күпбалалы гаиләләр өлеше: 2021 ел - 18,5%, 2022 ел - 18,5%, 2023 ел - 19,0%, 2024 ел - 19,0%, 2025 ел - 19,5%.

–Игезәкләр тәрбиялөүчә гаиләләрнең гомуми санында игезәкләр тапкан һәм аларга 1 яшькә житкәнчә айлык матди ярдәм күрсәтелгән аналар өлеше : 2021 ел - 14,0%, 2022 ел - 14,0%, 2023 ел - 14,0%, 2024 ел - 14,5%, 2025 ел - 14,5%.

–Халыкара гаилә көне, Халыкара балаларны яклау көне, Халыкара ана көне, Халыкара хатын-кызлар көне кысаларында уздырылган чаралар булу;

–Балигъ булмаган балаларның гомуми санында ятим балалар, бюджет өлкәсе хезмәткәрләре балалары, ДДУга йөрүчә мәктәп укучылары һәм балалар, ата-аналары (яки тулы булмаган гаиләдә берәү) житди сәбәпләр аркасында эшләмәгән гаиләдәге яңа ел бүлөкләре белән тәмин ителгән балалар өлеше: 2021 ел - 100%, 2022 ел - 100%, 2023 ел - 100%, 2024 ел - 100%, 2025 ел - 100%, 2025 ел - 100%.

–Барлык балигъ булмаганнарның гомуми санында балалар, яшүсмерләр, яшьләр өчен физкультура-савыктыру, ял итү һәм ижади чараларда катнашкан балалар өлеше: 2021 ел - 65,0%, 2022 ел - 67,5%, 2023 ел - 67,5%, 2024 ел - 67,5%, 2025 ел - 70,0%.

–Социаль ярдәм чараларын алучыларның гомуми санында РФ һәм ТР закон һәм норматив актларында каралган социаль ярдәм чараларын, шул исәптән пенсияләр, пособиеләр, ЕДВ, ДМО, субсидияләр, социаль өстәмә түлүүләр, компенсация түлүүләре, матди ярдәм алган өлкән яшьтәге граждандар, инвалидлар, сугыш һәм хезмәт ветераннары,: 2021 ел - 99,8%, 2022 ел - 99,8%, 2023 ел - 100,0%, 2024 ел - 100,0%, 2025 ел - 100,0 %.

–Барлык категориядәге инвалидларның, сугыш һәм хезмәт ветераннарының, ЧАЭС, “МАЯК” житештерү берләшмәсе аварияләрен ликвидацияләүдә катнашучыларның, реабилитацияләнгән граждандарның, чит тәрбиягә мохтаж ялгыз затларның мәгълүматлар банкы булу;

–Өлкән яшьтәге граждандар һәм инвалидларның гомуми санында матди ярдәм күрсәтелгән авыр тормыш ситуациясенә эләккән ветераннар һәм инвалидлар өлеше: 2021 ел - 2%, 2022 ел - 2%, 2023 ел - 2%, 2024 ел - 2%, 2025 ел - 2%.

–Өлкән яшьтәге граждандар һәм инвалидларның гомуми санында социаль ярдәм чараларын алу хокукын бирә торган документлар бирелгән өлкән яшьтәге граждандар һәм инвалидлар саны: 2021 ел - 5 %, 2022 ел -

5,5 %, 2023 ел - 6,0%, 2024 ел - 6,0%, 2025 ел - 6,5%.

–Өлкән яшьтәге гражданнар һәм инвалидларның гомуми санында кирәкле социаль хезмәтләр күрсәтелгән, шулай ук өйгә килеп, һәм чит ярдәмгә мохтаж өлкән яшьтәге гражданнар һәм даими инвалидларның өлеше: 2021 ел - 0,45%, 2022 ел - 0,45%, 2023 ел - 0,45%, 2024 ел - 0,50%, 2024 ел - 0,50%, 2025 ел - 0,50%.

–Өлкән яшьтәге гражданнарның һәм инвалидларның гомуми санында гомуми типтагы интернат-йортларга урнаштыруга мохтаж ялгыз гражданнар саны: 2021 ел - 4 кеше, 2022 ел - 4 кеше, 2023 ел - 4 кеше, 2024 ел - 5 кеше, 2025 ел - 5 кеше.

–Өлкән яшьтәге гражданнар һәм инвалидларның гомуми санында «Балкыш» тернәкләндерү үзәге Автономияле коммерциячел булмаган оешмада реабилитация чаралары узган өлкән яшьтәге гражданнар һәм инвалидлар саны: 2021 ел - 4,5%, 2022 ел - 4,5%, 2023 ел - 4,6%, 2024 ел - 4,7%, 2024 ел - 4,7%, 2025 ел - 4,7%, 2025 ел - 4,7%.

–Өлкән яшьтәге гражданнар һәм инвалидларның гомуми санында республика реабилитация учреждениеләрендә реабилитация чаралары узган өлкән яшьтәге гражданнар һәм инвалидлар саны: 2021 ел - 2,0%, 2022 ел - 2,1%, 2023 ел - 2,2%, 2024 ел - 2,3%, 2025 ел - 2,3%, 2025 ел - 2,4%.

–Өлкән яшьтәге гражданнар, ветераннар, инвалидларның гомуми санында санатор-курорт дэвалавына юлламалар белән тээмин ителгән өлкән яшьтәге гражданнар, ветераннар, инвалидлар саны: 2021 ел - 1,0%, 2022 ел - 1,0%, 2023 ел - 1,0%, 2024 ел - 1,0%, 2024 ел - 1,0%, 2025 ел - 1,0%, 2025 ел - 1,0%.

– Инвалидларның гомуми санында реабилитацияләүнең техник чаралары белән тээмин ителгән инвалидлар өлеше: 2021 ел - 4,5%, 2022 ел - 4,5%, 2023 ел - 4,6%, 2024 ел - 4,7%, 2025 ел - 4,8%.

– Жирле массакүләм мәгълүмат чараларында өлкән яшьтәге гражданнарны, инвалидларны һәм ветераннарны социаль яклау мәсьәләләренә багышланган рубрикалар булу;

– Авыл хужалыгы предприятиеләрендә эшләгән өлкән яшьтәге гражданнар, ветераннар, инвалидларның гомуми санында авыл хужалыгы предприятиеләрендә эшләгән, бушлай шартларда яки ташламалы бядән терлек азыгы һәм фураж белән тээмин ителгән өлкән яшьтәге гражданнар, ветераннар, инвалидлар өлеше: 2021 ел - 55,0%, 2022 ел - 60,0%, 2023 ел - 65,0%, 2024 ел - 70,0%, 2025 ел - 75,0%.

– Жиңү көнен, Халыкара өлкән кешеләр көнен, Халыкара инвалидлар көнен, ЧАЭС та зыян күрүчеләрне искә алу көнен бэйрәм итүгә бэйле чаралар булу;

–Өлкән яшьтәге гражданнар һәм инвалидларның гомуми санында физкультура-сәламәтләндерү, ял итү һәм ижәт чараларында катнашкан өлкән яшьтәге гражданнар, инвалидлар өлеше: 2021 ел - 35,0%, 2022 ел - 40,0%, 2023 ел - 40,0%, 2024 ел - 40,0%, 2024 ел - 40,0%, 2025 ел - 45,0%.

1. Программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә характеристика, күрсәтелгән өлкәдәге төп проблемаларны тасвирлау һәм аны үстерү фаразы

Әлеге программа “Россия Федерациясендә гражданнарга социаль хезмәт күрсәтү нигезләре турында” 2013 елның 28 декабрендәге 442-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2004 елның 17 декабрендәге 541 номерлы карары һәм Татарстан Республикасы халкын социаль яклау буенча ведомствоара комиссия карарлары нигезендә төзелгән.

Әлеге Программаны гамәлгә ашыруның төп максатлары түбәндәгеләр:

өлкән яшьтәге төркем гражданнар тормышының тискәре демографик тенденцияләрен жиңу, халыкның тормыш сыйфатын күтәрү;

сыйфатлы белем һәм медицина ярдәме алу мөмкинлеген тәмин итү, халыкны һәркем сатып алырлык һәм сыйфатлы торак белән тәмин итү;

өлкәннәр, инвалидлар һәм балалар өчен ярдәм итүнең һәм социаль хезмәтләр күрсәтүнең нәтижәле адреслы системасын булдыру;

гаилә һәм гаилә тормышы кыйммәтләрен яклау, ныгыту һәм саклау, гаилә тормышының сыйфатын күтәрү.

Программа, аларның нәтижеләгән һәм файдалылыгын күтәрү максатында, гражданнарга социаль ярдәм күрсәтү чараларының кабул ителгән ачык норматив йөкләмәләрен гамәлгә ашыруны һәм халыкка социаль хезмәт күрсәтүнең гамәлдәге системаларын модернизацияләүне тәмин итә торган эшчәнлек юнәлешләрен билгели.

Саба муниципаль районында 2020 елның 1 гыйнварына 31 041 кеше яши, шул исәптән 18 яшькә кадәр балалар - 7533 бала (24,2%); 10157 пенсионер, шуларның 2177се - эшләмәүче, 4427 инвалид (14,2%) шул исәптән 269 бала - инвалид балалар (6,0%).

Саба муниципаль районында урнашкан халыкны социаль яклау системасы түбәндәгеләрне үз эченә ала:

гражданның төрле категорияләренә федераль һәм республика законнарында каралган социаль түләүләр, компенсацияләр, субсидияләр, пособиеләр; аз керемле гаиләләрнең һәм аз керемле ялгыз яшәүче гражданның тормыш дәрәжәсен саклап калу өчен дәүләт социаль ярдәменә төрле төрләрне бирү;

балигы булмаганнарга карата һәм хокукка сәләтсез яисә тулысынча хокукка сәләтсез гражданның карата опека һәм попечительлек;

балаларга, шулай ук балалы гаиләләргә кайбер өстәмә чаралар;

халыкка социаль хезмәт күрсәтү учреждениеләре тарафыннан төрле социаль хезмәтләр күрсәтү;

инвалидлар һәм халыкның башка аз хәрәкәтләнүче төркемнәре өчен файлану мөмкинлеге булган һәм уңайлы яшәү мөмкинлеге булдыру.

Саба муниципаль районында халыкны социаль яклау өлкәсендә Россия Федерациясе дәүләт хакимияте органнары һәм Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары арасында вәкаләтләр бүлешү шартларында гамәлгә ашырыла торган дәүләт социаль йөкләмәләрен үз вакытында һәм тулы күләмдә үтәү оештырылды.

Федераль бюджеттан финанслана торган Россия Федерациясенең чыгым йөкләмәләренә Бөек Ватан сугышы ветераннарына; инвалидларга; инвалид балалары булган гаиләләргә; техноген һәлакәтләрдән зыян күргән гражданнарга һәм федераль законнарда билгеләнгән социаль ярдәмгә мохтаж башка категориядәге гражданның социаль ярдәм чаралары кертелде.

Татарстан Республикасының чыгым йөкләмәләренә хезмәт ветераннарына, тыл хезмәтчәннәренә, реабилитацияләнгән затларга һәм сәяси репрессияләрдән зыян күргән дип танылган затларга, балалы гаиләләргә, аз керемле гражданның һәм авыр тормыш хәлендә калган гражданның социаль ярдәм чаралары кертелде.

Россия Федерациясе Хөкүмәте һәм Татарстан Республикасы Хөкүмәте тарафыннан кабул ителгән халык керемнәрен арттыру чаралары гаиләләрнең матди хәлен яхшырта һәм аз керемле гражданның санының кимүен билгели. Социаль контракт нигезендә дәүләт социаль ярдәм күрсәтү технологиясен гамәлгә кертү аз керемле гаиләләрнең тормыш сыйфатын аларның жайлашу мөмкинлекләрен активлаштыру, ярдәм алучыларның социаль жаваплылыгын арттыру, аларның үз-үзләрен тотышының иждивение мотивын киметү юлы белән яхшыртуга ярдәм итә.

Торак-коммуналь хезмәтләргә тарифлар үсүгә бәйле рәвештә гражданның керемнәре кимүне булдырмау, шулай ук, Россия Федерациясе Торак кодексы нигезендә федераль дәрәжәдә билгеләнгән торак-коммуналь хезмәтләр өчен түләү буенча социаль ярдәм чараларыннан тыш, кулланылган хезмәтләр өчен түләү мөмкинлеген тәмин итү максатларында, Татарстан Республикасында берничә өстәмә субсидия бүлеп бирелә. Күрсәтелгән социаль ярдәм чараларын күрсәтү исәбенә субсидия алучы гаиләнең торак-коммуналь хезмәтләре өчен түләү күләме керемнең 21 процентыннан артмый.

Соңгы өч елда республикада гражданнарның аерым категорияләренә, балалы гаиләләргә Татарстан Республикасы бюджетыннан финанслана торган өстәмә социаль ярдәм чаралары билгеләнде, шул исәптән керемнәрне дә исәпкә алып бирелә торган түбәндәгеләр:

даими чит тәрбиягә (ярдәмгә, күзәтүгә) мохтаж инвалид балаларга ай саен өстәмә акчалата түләү;

хроник бөөр житешсезлегеннән интегүче, амбулатор гемодиализ ысулы белән дәваланучы затларга дәвалану урынына бару өчен компенсация.

Республика пенсионерларының санатор-курорт дәвалануына керү мөмкинлеген киңәйтү максатында пенсионерның гаиләдәге бер кешегә исәпләнгән уртача керемнә карап юллама бәясенә өлешчә түләве кертелде, бу санатор-курорт дәвалануы белән тәмин ителгән пенсионерлар санын 10 процентка арттырырга мөмкинлек бирәчәк.

Биш бала тәрбияләгән “Ана даны - Материнская слава” медале белән бүләкләнгән аналарга бер тапкыр акчалата түләү күләме - 25 мең сумга кадәр; алты һәм аннан да күбрәк бала тәрбияләгән аналарга акчалата түләү күләме һәр балага исәпләгәндә 5 мең сумга арта.

Бер үк вакытта өч һәм аннан күбрәк бала туганда гаиләләргә һәр балага 10 мең сум күләмдә бер тапкыр бирелә торган пособие һәм яшь ярымга кадәрге һәр балага 1 мең сум күләмдә айлык пособие билгеләнде.

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районында игезәкләр тапкан аналарга, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитеты Житәкчесенә 2013 елның 26 гыйнварындагы 46-п номерлы “Игезәкләре туган аналарга матди ярдәм күрсәтү турында” карары нигезендә, ай саен 1 яшькә житкәнче 2,0 мең сум күләмдә матди ярдәм бирелә (“Игезәкләр туган аналарга матди ярдәм күрсәтү турында” Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитеты Житәкчесенә 2013 елның 26 гыйнварындагы 46-п номерлы карарына үзгәрешләр кертү хакында” Саба муниципаль районы Башкарма комитетының 2020 елның 14 февралендә кабул ителгән 256-п номерлы карары редакциясендә) Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитеты Житәкчесенә “Күпбалалы гаиләләргә матди ярдәм күрсәтү турында”гы 2009 елның 24 апрелендәге 330-п номерлы карары нигезендә өч һәм аннан да күбрәк бала туган гаиләләргә 5,0 мең сум күләмдә матди ярдәм бирелә (“Күпбалалы гаиләләргә матди ярдәм күрсәтү турында” Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитеты Житәкчесенә 2009 елның 24 апрелендәге 330-п номерлы карарына үзгәрешләр кертү турында”гы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының 2020 елның 14 февралендә кабул ителгән 255-п номерлы карары редакциясендә).

“Мәктәпкәчә белем бирү программасын гамәлгә ашыручы мөғариф оешмаларына йөрүче балалары булган гражданнарга социаль ярдәм чаралары бирү турында” Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитеты Житәкчесенә 2013 елның 19 сентябрендәге 1195-п номерлы карары нигезендә мәктәпкәчә белем бирү программасын гамәлгә ашыручы мөғариф оешмаларында баланы караган һәм тәрбияләгән өчен ата-аналар түләвенә бер өлешенә өстәмә компенсация билгеләнгән. Өстәмә компенсация жан башына уртача керем аена 20,0 мең сумнан артмаган гражданнарга бирелә.

Саба муниципаль районында дөүләт гаилә сәясәтенең хәзерге вакытта өстенлекле юнәлешләре булып түбәндәгеләр тора:

хезмәт күрсәтүләренә комплекслылыгы, һәркем өчен мөмкин булуы;

хезмәтләр мөрәжәгать итүченә яшенә, динә, социаль статусы, яшәү урынына бәйсез рәвештә һәм бары тик ирекле тәртиптә генә күрсәтелә;

консультацияләр клиентларның шәхси тормышы турында алынган мәгълүматның тулы конфиденциальлеген саклап калуга нигезләнә;

белгечләренә югары профессиональлеге;

клиентлар теләге буенча мөрәжәгать аноним булырга мөмкин;

кешелеклек, игелеклек, игътибар, шәхси якин килү.

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районында балалы гаиләләргә социаль ярдәм чаралары федераль һәм республика законнары нигезендә күрсәтелә. “Балалы гражданнарга дөүләт пособиеләре турында»1995 елның 19 маендагы 81-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә вакытлыча хезмәткә сәләтсезлек очрагында һәм ана булуга бәйле рәвештә мәжбүри социаль иминләштереләргә тиеш булмаган затларга түбәндәгеләр түләнә:

бала туганда бер тапкыр бирелә торган пособие;

хәрби хезмәткә алынган хәрби хезмәткәрнең йөкле хатынына бер мәртәбә пособие;
чакырылыш буенча хәрби хезмәт узучы хәрби хезмәткәрнең баласына айлык пособие;
бала карау өчен ай саен түләнгән торган пособие.

“Россия Федерациясендә мәгариф турында” 2012 елның 29 декабрдәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә ата-аналарга ата-аналар түләвенә бер өлешенә компенсация түләнгән:

беренче балага - мәктәпкәчә белем бирү программасын гамәлгә ашыручы дәүләт һәм муниципаль мәгариф оешмаларында баланы карап торган һәм тәрбияләгән өчен ата-ана түләвенә уртача күләмнең 20 проценты;

икенче балага - күрсәтелгән түләү күләмнең 50 проценты;

өчүнче балага һәм аннан соңгы балаларга - күрсәтелгән түләү күләмнең 70 проценты.

18 яшькә кадәрге балалары булган гражданның социаль ярдәмнең республика чаралары “Татарстан Республикасында халыкка адреслы социаль ярдәм күрсәтү турында” 2004 елның 8 декабрдәге 63-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә бирелә. Аларга түбәндәгеләр керә:

Татарстан Республикасы территориясендә билгеләнгән жан башына яшәү минимумы күләмнен артмаган уртача жан башына уртача керемле гаиләләрдән өч яшькә кадәрге балаларны, һәм хроник авырулары булган, ясалма һәм катнаш аштуда булган, Татарстан Республикасы Сәламәтлек саклау учреждениеләрендә яшәү урыны буенча амбулатор исәптә торучы балаларны табиблар рецептлары буенча махсус сәт продуктлары һәм катнашмалары белән түләүсез тәмин итү

Өч яшькә кадәрге балаларны исемнәре Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан билгеләнгән торган дарулар белән бушлай тәмин итү;

Балаларны лагерьларда, шифаханәләрдә, санаторий-профилакторийларда сәламәтләндерүгә юлламалар бирү.

Жан башына уртача кереме Татарстан Республикасында билгеләнгән яшәү минимумы күләмнен түбәнрәк булган балалы гаиләләрдә 16 яшькә кадәрге балага (гомуми белем бирү учреждениесендә - уку тәмамланганчыга кадәр, әмма 18 яшькә житкәнчә кадәр генә) айлык пособие түләнгән.

18 яшькә кадәрге өч һәм аннан да күбрәк баласы булган гаиләләргә, тәрбиягә алган балаларны да кертеп, өстәмә рәвештә түбәндәгеләр бирелә:

6 яшькә кадәрге бала өчен дарулар сатып алуга субсидия;

торақ майданының Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән социаль нормасы чикләрендә торақ өчен түләү чыгымнарының 30 проценты күләмдә субсидия;

халык өчен хезмәт күрсәтүләрнең билгеләнгән нормативлары чикләрендә коммуналь хезмәтләр өчен түләүгә чыгымнарның 30 проценты күләмдә, ә үзәкләштерелгән жылылык булмаган йортларда яшәүчә гаиләләр өчен - халыкка сату өчен билгеләнгән нормалар чикләрендә сатып алына торган ягулык бәясе күләмдә субсидия;

гомуми белем бирү оешмалары укучыларына һәм һөнәри белем бирү оешмалары студентларына аларның укуы тәмамланганчы, әмма 18 яшькә житкәнчә, юлда йөрүгә ай саен бирелә торган субсидия. Субсидия алучылар шәһәр жәмәгәт транспортының барлык төрләрендә һәм шәһәр яны автомобиль транспортында йөрү өчен айлык бердәм балалар социаль юл билетын сатып алырга мөмкин.

Юл йөрү өчен субсидиялар шулай ук ятим балаларга, ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балаларга һәм мәгариф оешмаларында белем алучы ятим балалар һәм ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балалар исәбендәгә затларга бирелә.

Татарстан Республикасы Президентының 2008 елның 20 августындагы УП-397 номерлы “Бер үк вакытта өч һәм аннан күбрәк бала тууга бәйле рәвештә балалы гаиләләргә социаль ярдәм күрсәтүнең өстәмә чаралары турында”гы Указы нигезендә түбәндәгеләр түләнгән:

бер үк вакытта өч һәм аннан да күбрәк бала туганда һәр балага 10 мең сум күләмдә бер тапкыр бирелә торган пособие;

яшь ярымга кадәр бер үк вакытта туган өч һәм аннан да күбрәк бала тәрбияләүчә гаиләләргә һәр балага 1 мең сум күләмдә айлык пособие.

Балалы гаиләләргә түбәндәгә түләүләрне алырга хокуклы:

Беренче бала туганда ай саен түләнә торган түләү 9373 сум (2020 елның 1 гыйнварыннан эгәр дә гаилә кереме бер гаилә эгъзасына 20170 сумнан кимрәк булса, түләү 3 яшькә кадәр озайтылган);

Хатын-кызларга йөклелек һәм бала табу буенча пособие Социаль иминият фонды (ФСС) аша түләнә - 140 календарь кон өчен уртача хезмәт хакының 100%ы, әмма 322 191,8 сумнан артык түгел (2301,37 сум. × 140 көн) һәм кимендә 55 830,6 сум (12 130 сум. × 24 ай. : 730 көн × 140 көн);

Йөклелекнең башлангыч чорында медицина оешмаларында исәпкә баскан хатын-кызларга бер тапкыр түләнә торган пособие (12 атнага кадәр) - 655,49 сум (2020 елның 1 гыйнварыннан - 675,15 сум);

Бала тугач та бер тапкыр бирелә торган пособие - 17 479,73 сум (бала 2020 елның 1 гыйнварыннан соң туган булса, 18004,12 сум);

Беренче баланы карау буенча ай саен бирелә торган пособие 2020 елның 1 гыйнварыннан - 4852 сум һәм икенче балага - 6751,54 сум;

Баланы гаиләгә тәрбиягә тапшырганда бер тапкыр бирелә торган пособие - 2020 елның 1 гыйнварыннан 18 143,96 сум;

Чакырылыш буенча хәрби хезмәт узучы хәрби хезмәткәрнең йөкле хатынына бер мәртәбә пособие - 27680,97 сум;

Чакырылыш буенча хәрби хезмәт узучы хәрби хезмәткәрнең баласына айлык пособие - 11863,27 сум;

Аз керемле гаиләләргә 3 айдан 1 елга кадәр "Социаль контракт" тәү мөмкинлеге бар.

Авыр тормыш хәлендә калган һәм дүүләт тарафыннан социаль ярдәмгә мохтаж балалы гаиләләргә социаль ярдәм күрсәтү чараларын күрсәтү системасының иң мөһим өлешләренең берсе булып халыкка дүүләт социаль ярдәме күрсәтүнең эзлекле гамәлгә ашырыла торган программасы тора.

Дүүләт социаль ярдәмен алучылар арасында керемнәрнең түбән дәрәжәсенә бәйле үз тормыш проблемаларын мөстәкыйль хәл итү мөмкинлеге булмаган гражданныр шактый өлешне тәшкил итә. Бу, беренче чиратта, инвалид балалы гаиләләр, тулы булмаган һәм күпбалалы гаиләләр.

Дүүләт хакимияте органнарының һәм жирле үзидарә органнарының иң мөһим бурычы - гражданнырның һәм балалы гаиләләрнең керем дәрәжәсенә бәйле мәсьәләләрне хәл итү, шул исәптән «социаль контрактлар» тәү һәм Саба муниципаль районында аз тәэмин ителгән гаиләләрнең санын 2025 елга 50 %ка киметү.

Баланың беренче һәм иң мөһим хокукларынан берсе - гаиләгә хокук. Нәкъ менә гаилә даирәсе балага шәхес буларак формалашырга һәм жәмгыятьтә тормышка эзер булырга мөмкинлек бирә. Шуңа күрә балачакны саклауның беренче бурычы - бала өчен кан гаиләсен саклау, аны реабилитацияләү, баланы тәрбияләү өчен шартлар тудырырлык хәлдә булмаган очракта гаиләне торгызу.

Безнең районда ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балаларны гаиләгә урнаштыру буенча дүүләт ярдәме чаралары, ведомствоара хезмәттәшлек, массакүләм мәгълүмат чаралары һәм халык белән бергәләп эшләү нәтижәсендә соңгы елларда районда ятим балаларның һәм ата-ана каравыннан мәхрүм калган балаларны гаиләгә урнаштыру буенча унай тенденцияләр билгеләнә (алга таба - ятим балалар).

“Ятим балаларны һәм ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балаларны яклау өлкәсендә дүүләт сәясәтен гамәлгә ашыру буенча кайбер чаралар турында” Россия Федерациясе Президентының 2012 елның 28 декабрдәгә 1688 номерлы Указын үтәү максатларында, “Татарстан Республикасы Гаилә кодексының 141.1 статьясына үзгәреш кертү турында” 2013 елның 13 июлдәгә N 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы кабул ителде, аның нигезендә 2013 елның 1 гыйнварыннан үз вазыйфаларын түләүле нигездә башкаручы опекуннарга яисә попечительләргә тиешле түләүле һәр тәрбияләнүчегә Татарстан Республикасында 3 мең сум күләмендә бүләкләү билгеләнә.

Моннан тыш, Татарстан Республикасы Гаилә кодексы белән түләүле шартларда (шул исәптән тәрбиягә бала алган ата-аналарга) вазыйфаларын башкаручы опекуннарга (попечительгә) өстәмәләр билгеләнгән:

педагогик яисә медицина белеме булган тәрбиягә бала алучы ата-аналарга хезмәт өчен түләүнең федераль законда билгеләнгән минималь күләменә 50 проценты;

3 яшькә житмәгән тәрбиягә алган баланы, я инвалид баланы, я психик яисә физик үсештә тайпылышы булган баланы, я девиант тәртибе булган баланы тәрбияләү өчен бүләкләүнең билгеләнгән күләменә 30 проценты

"Татарстан Республикасында халыкка адреслы социаль ярдәм турында" 2004 елның 8 декабрдәге 63-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән 18 яшькә кадәрге өч һәм аннан да күбрәк баласы булган гаиләләргә, тәрбиягә алган балаларны да кертәп, түбәндәге социаль ярдәм чаралары билгеләнә:

6 яшькә кадәрге бала өчен дарулар сатып алуга субсидия;

халык өчен хезмәт күрсәтүләренә билгеләнгән нормативлары чикләрендә коммунал хезмәтләр өчен түләүгә чыгымнарын 30 проценты күләмдә, ә үзәкләштерелгән жылылык булмаган йортларда яшәүче гаиләләр өчен - халыкка сату өчен билгеләнгән нормалар чикләрендә сатып алына торган ягулык бәясе күләмдә субсидия;

торақ майданының Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән социаль нормасы чикләрендә торақ өчен түләү чыгымнарын 30 проценты күләмдә субсидия;

гомуми белем бирү учреждениеләре һәм башлангыч һәм урта һөнәри белем бирү учреждениеләре укучыларына аларның укуы тәмамланганчыга кадәр, әмма 18 яшькә житкәнчегә кадәр генә юл йөрү өчен айлык субсидия.

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районында гаиләгә һәм балаларга социаль хезмәт күрсәтү системасы түбәндәге оешмалар тарафыннан тәкъдим ителә:

Оешмаларның төрләре	2021 ел	2022 ел	2023 ел	2024 ел	2025 ел
Балалар һәм яшүсмерләр өчен социаль приютлар (Иске Икшермә авылы)	1	1	1	1	1
Акылга зәгыйфь балалар өчен интернат-балалар йортлары (Югары Утар авылы)	1	1	1	1	1
Өлкәннәр һәм инвалидлар интернат-йорты (Лесхоз бистәсе)	1	1	1	1	1
Өлкәннәр өчен психоневрологик интернат – йортлар	-	-	-	-	-
Халыкка социаль хезмәт күрсәтү комплекслы үзәкләренә (Байлар Сабасы ш.т.п.) гаиләгә һәм балаларга социаль ярдәм күрсәтү бүлекләре	1	1	1	1	1
Автономияле коммерцияле булмаган реабилитация үзәге (Шәмәрдән авылы)	1	1	1	1	1
Республика матди ярдәм үзәгенә (Байлар Сабасы ш.т.п.) 36 нчы филиалы	1	1	1	1	1

Медицина-социаль экспертиза органнарында яцадан таныклау узган инвалидларга торақ-коммунал хезмәт күрсәтүләр өчен түләүгә субсидияләр-ташламалар бирү процедурасы гадиләштерелде, ул хәзерге вакытта ведомствоара хезмәттәшлек тәртибдә алынган мәгълүматлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

Социаль яклау органнарына мөрәжәгать иткәндә гражданнар гаризалар һәм документларны электрон формада, шул исәптән 14 хезмәт буенча дөүләт хезмәтләре Порталы аша бирү мөмкинлегенә ия, гражданнар документлары белән эшләү «Халыкның социаль регистры» дөүләт мәгълүмат системасы функционалын кулланып башкарыла.

Хәзерге вакытта тармакта гамәлгә кертелгән автоматлаштырылган процессларны, шул исәптән гражданнарның аерым категорияләренә субсидияләр һәм ташламалар билгеләү буенча мәгълүмати системаны яхшырту буенча актив эш алып барыла; социаль ярдәм чараларын

алучыларның шәхси эшләрен электрон саклагычлар; “Халыкка социаль хезмэт күрсәтү учреждениеләре эшчәнлеген автоматлаштыру” автоматлаштырылган мәгълүмат системасы; “Татарстан Республикасында инвалидларның мәгълүматлар базасы” мәгълүмат системасы; “Татарстан Республикасында социаль куркыныч хәлдә булган балигъ булмаганнарны һәм аларның гаиләләрен исәпкә алу һәм мониторинглау” автоматлаштырылган мәгълүмат системасы.

Татарстан Республикасында халыкны социаль яклау өлкәсендә гамәлгә ашырыла торган дәүләт сәясәтенә өстенлекле юнәлешләре түбәндәгеләр:

халыкны социаль яклау өлкәсендә гражданнарга күрсәтелә торган дәүләт хезмәтләрен сыйфат һәм арзанлык таләпләреннән чыгып күрсәтүне камилләштерү;

гаиләсендә баланы саклап калуны тәмин итә торган гаиләнең социаль яклау системасын ныгыту, авыр тормыш хәленә эләккән балаларның үсеше һәм яшәеше өчен уңай шартлар тудыру, ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балаларны гаиләгә урнаштыруның төрле рәвешләрен үстерү;

гражданнарга, беренче чиратта ветераннарга һәм инвалидларга социаль хезмэт күрсәтү системасын камилләштерү;

Инвалидларның һәм халыкның башка аз хәрәкәтләнүче төркемнәренә тормыш эшчәнлегенә төп чикләүләреннән чыгып, аерым ихтыяжларын исәпкә алып, тоткарлыксыз үтеп керү һәм хезмәтләрен алу өчен социаль инфраструктураның өстенлекле объектларыннан файдалану мөмкинлеген тәмин итү

Халыкны социаль яклау өлкәсендә дәүләт социаль йөкләмәләрен үтәүне камилләштерү, кулланучылар өчен сыйфатлы дәүләт хезмәтләреннән файдалану мөмкинлеген арттыру яңа технологияләренә, инновацион алымнарны кертмичә, шулай ук дәүләт хезмәтләрен электрон рәвештә күрсәтүгә күчүдән башка мөмкин түгел.

2. Программаны гамәлгә ашыруның төп максатлары һәм бурычлары, сроклары һәм этаплары

Хәзерге вакытта гамәлдәге законнар һәм халыкка социаль ярдәм күрсәтү, өлкән яшьтәге гражданнарга һәм инвалидларга социаль хезмэт күрсәтү өлкәсендә билгеле бер вәкаләтләр нигезендә гражданнарның социаль гарантияләрен гамәлгә ашыру Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары эшчәнлегенә мөһим юнәлеше булып тора.

Моннан тыш, жәмгыятьтә гаиләнең, баланың, жаваплы ата-ананың кыйммәтләрен формалаштыру; аны иртә ачыклауга нигезләнгән гаиләдәге начар тормыш рәвешен профилактикалауны тәмин итү; авыр тормыш хәлендә калган гаиләгә ведомствоара нигездә күрсәтелә торган адекват ярдәм ; баланы туган гаиләдә тәрбияләү өстенлегенә; социаль куркыныч хәлдә булган гаиләләр санын киметү; ата-ана хокукларыннан мәхрүм итү очрактарын кыскартуга, "хәвеф-хәтәр төркемнә" керә торган гаиләләрен ачыклауга, аларны социаль тәмин итүгә һәм реабилитацияләүгә, балалар белән рәхимсез мөгамәлә кылу очрактары санын киметүгә, ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калучы балалар санын киметүгә юнәлдерелгән нәтижәле механизмнар булдыру аеруча актуаль булып тора.

Программаның максаты - социаль ярдәмнең нәтижәле адреслы системасын булдыру һәм социаль хезмәтләр күрсәтү, шулай ук гражданнарның аерым категорияләренә тормыш сыйфатын арттыру.

Куелган максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы гражданнарының аерым категорияләренә тормыш сыйфатын яхшырту һәм социаль ярдәм чаралары күрсәтү;

өлкән яшьтәге гражданнарга социаль ярдәм күрсәтү;

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районында яшәүче халыкка социаль хезмэт күрсәтүнең нәтижәле һәм сыйфатын арттыру;

үсештә һәм сәламәтлектә тайпылышлар булган балаларны тәрбияләүче гаиләләренә озата бару буенча ведомствоара хезмәттәшлек механизмын булдыру;

3 яшькә кадәр балаларның тормыш сыйфатын һәм сәламәтлеген арттыру;

ятим балаларны һәм ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балаларны гаиләгә тәрбиягә урнаштыру өчен уңай шартлар тудыру.

Күрсәтелгән максатларга һәм бурычларга ирешү ике ярдәмче программаны башкару кысаларында гамәлгә ашырылачак:

2021 - 2025 елларга “Социаль түлүүләр”;

“2021 - 2025 елларга гаиләләрнең социаль-икътисадый хәлен яхшырту”.

Программаны гамәлгә ашыру сроклары: 2021 - 2025 еллар.

3. Программаны ресурслар белән тәмин итү

2021-2025 елларда Программаны Саба муниципаль районы бюджеты хисабына финанслауның гомуми күләме 133 293,900 мең сум тәшкил итәчәк.

Шул исәптән еллар буенча:

2021 ел - 26 020,500 мең сум;

2022 ел - 26 468,700 мең сум;

2023 ел - 26 934,900 мең сум;

2024 ел - 26 934,900 мең сум;

2025 ел - 26 934,900 мең сум.

Программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.

4. Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программаның заказчысы Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәмин итү һәм социаль яклау министрлыгының Саба муниципаль районындагы социаль яклау бүлеге.

Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәмин итү һәм социаль яклау министрлыгының Саба муниципаль районындагы социаль яклау бүлеге Программаны эшләүчеләр белән берлектә Программаны гамәлгә ашыру, аңа үзгәрешләр кертү, шулай ук Программаның нәтижәлеген бәяләү, чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджет ихтыяжын формалаштыру процессында уртак эшчәнлекне координацияләүне тәмин итә.

5. Программаны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәләре

Халыкка күрсәтелә торган адреслы социаль ярдәмнең көчәюе ярлылык процентын киметергә, жәмгыятьтә социаль климатны яхшыртуга, шулай ук барлык дәрәжәдәге бюджетларның акчаларын нәтижәлерәк файдаланырга мөмкинлек бирәчәк.

Балалы гаиләләргә социаль ярдәм чараларын гамәлгә ашыру һәр гаиләнең, аеруча күпбалалы гаиләнең керемен арттыруга мөмкинлек бирәчәк.

Социаль хезмәт күрсәтү оешмаларында социаль хезмәтләр күрсәтүне оештыруны камилләштерү гражданның тормыш сыйфатын яхшыртуга, аларның физик һәм психик сәламәтлеген ныгытуга ярдәм итәчәк.

Гаиләне ныгыту һәм яклау юнәлешләре буенча үткәрелә торган чаралар, Татарстан Республикасының гамәлдәге дәүләт программаларында каралган башка чаралар белән беррәттән, кайбер төп бурычларны - гаиләләрнең тормыш дәрәжәсен һәм сыйфатын күтәрүне; гаиләне ныгыту һәм яклауны, жәмгыять тормышында гаиләнең ролен күтәрүне, гаиләдәге начар тормыш рәвешен профилактикалауны һәм жиңеп чыгуны хәл итәргә ярдәм итәчәк.

**1 Ярдәмче программа
“2021-2025 елларга социаль түләүләр”**

1 Ярдәмче программа паспорты

1 Ярдәмче программа исеме	“2021-2025 елларга социаль түләүләр” (алга таба - 1 Ярдәмче программа)
1 Ярдәмче программаның төп эшлөүчеләр	Саба муниципаль районы Башкарма комитеты, Татарстан Республикасы Хезмэт, халыкны эш белән тээмин итү һәм социаль яклау министрлыгының Саба муниципаль районындагы социаль яклау бүлеге, «Балкыш» халыкка социаль хезмэт күрсәтү комплекслы үзәге» ДАСХКУ (алга таба «Балкыш» халыкка социаль хезмэт күрсәтү комплекслы үзәге ХСХККУ), Республика матди ярдәм үзәгенә 36 нчы филиалы (алга таба - РМЯУ 36 филиалы), Саба муниципаль районы Башкарма комитетының опека һәм попечительлек бүлеге.
1 Ярдәмче программаның максаты	Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы гражданның аерым категорияләренә тормыш сыйфатын яхшырту һәм аларның социаль ярдәм чараларына хокукларын тээмин итү
1 Ярдәмче программаның бурычлары	1. Гражданның аерым категорияләренә РФ, ТР һәм Саба муниципаль районының гамәлдәге закон һәм норматив актларында каралган социаль ярдәм чаралары күрсәтү. 2. Белем бирү учреждениеләрендә укучыларны тукландыру. Әлеге программаның чаралары 1 кушымтада күрсәтелгән.
1 Ярдәмче программаның гамәлгә ашыру сроклары	2021 - 2025 еллар
1 Ярдәмче программаның финанслау күләмнәре-1	2021-2025 елларда 1 Ярдәмче программаны Саба муниципаль районы бюджеты хисабына финанслауның гомуми күләме 17 999,400 мең сум тәшкил итәчәк. Шул исәптән еллар буенча: 2021 ел - 3 405,900 мең сум; 2022 ел - 3 542,100 мең сум; 2023 ел - 3 683,800 мең сум; 2024 ел - 3 683,800 мең сум; 2025 ел - 3 683,800 мең сум. 1 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.
1 Ярдәмче программаның Көтелгән нәтижеләре	1 Ярдәмче программа кысаларында социаль ярдәм чараларына аерым категориядәге гражданның хокукларын үз вакытында һәм тулы күләмдә тээмин итүне оештыруга, шулай ук Саба муниципаль районы мэгариф учреждениеләрендә укучыларны ашату белән тээмин итүгә юнәлдерелгән чаралар гамәлгә ашырылачак.

1. 1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә характеристика күрсәтелгән өлкәдәге төп проблемаларны тасвирлау һәм аны үстерү фаразы

Өлеге 1 Ярдәмче программа Саба муниципаль районы гражданның аерым категорияләренә тормыш сыйфатын күтәрү һәм социаль ярдәм күрсәтү чараларына хокукларын тәэмин итү максатларында эшләнә.

Саба муниципаль районында балалы гаиләләргә социаль ярдәм чаралары федераль һәм республика законнары нигезендә күрсәтелә. «Балалы гражданның дәүләт пособиеләре турында» 1995 елның 19 маендагы 81-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә вакытлыча хезмәткә сәләтсезлек очрагында һәм ана булуга бәйлә рәвештә мәжбүри социаль иминләштереләргә тиеш булмаган затларга түбәндәгеләр түләнә:

- бала туганда бер тапкыр бирелә торган пособие;
- хәрби хезмәткә алынган хәрби хезмәткәрнең йөклә хатынына бер мәртәбә пособие;
- чакырылыш буенча хәрби хезмәт узучы хәрби хезмәткәрнең баласына айлык пособие;
- бала карау өчен ай саен түләнә торган пособие.

Саба муниципаль районында Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитеты Житәкчесенә «Игезәкләре туган аналарга матди ярдәм күрсәтү турында» 2013 елның 26 гыйнварындагы 46-п номерлы карары белән жирле бюджет акчалары хисабына игезәкләр тапкан аналарга ай саен 1 яшькә кадәр 2,0 мең сум күләмендә матди ярдәм түләү каралган (Саба муниципаль районы Башкарма комитетының «Саба муниципаль районы Башкарма комитеты Житәкчесенә «Игезәкләре туган аналарга матди ярдәм күрсәтү турында» 2013 елның 26 гыйнварындагы 46-п номерлы карарына үзгәрешләр кертү турында»гы 2020 елның 14 февралендәге 256-п номерлы карары редакциясендә) 2020 елның 9 аенда игезәкләр тапкан аналарга матди ярдәм 11 гаиләгә түләнгән.

Шулай ук Саба муниципаль районында Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитеты Житәкчесенә 2009 елның 24 апрелендәге «Күпбалалы гаиләләргә матди ярдәм күрсәтү турында» 330-п номерлы карары белән жирле бюджет акчалары хисабына күпбалалы гаиләләргә өченчә һәм аннан соңгы туган һәр баласы өчен 5,0 мең сум күләмендә матди ярдәм күрсәтү каралган («Саба муниципаль районы Башкарма комитеты Житәкчесенә «Күпбалалы гаиләләргә матди ярдәм күрсәтү турында» 2009 елның 24 апрелендәге 330-п номерлы карарына үзгәрешләр кертү хакында» Саба муниципаль районы Башкарма комитетының 2020 елның 14 февралендә кабул ителгән 255-п номерлы карары редакциясендә). 2020 елның 9 аенда күпбалалы гаиләләргә өченчә һәм аннан соңгы туган балалары өчен матди ярдәм 99 гаиләгә түләнгән.

1 Ярдәмче программа кысаларында социаль ярдәм чараларына аерым категориядәге гражданның хокукларын үз вакытында һәм тулы күләмдә тәэмин итүне оештыруга, шулай ук Саба муниципаль районы мәгариф учреждениеләрендә укучыларны ашату белән тәэмин итүгә юнәлдерелгән чаралар гамәлгә ашырылачак.

3. 1 Ярдәмче программаның төп максатлары һәм бурычлары, гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары

1 Ярдәмче программаның максаты - тормыш сыйфатын яхшырту һәм Саба муниципаль районы гражданның аерым категорияләренә социаль ярдәм чаралары хокукы тәэмин итү.

Куелган максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- гражданның аерым категорияләренә социаль ярдәм чараларын күрсәтү;
- мәгариф учреждениеләрендә укучыларны уку чорында тукландыру белән тәэмин итү.

Гражданның аерым категорияләренә социаль ярдәм чараларын күрсәтү бурычын гамәлгә ашыру кысаларында түбәндәге чараларны үтәүне тәэмин итәргә кирәк:

- вакцинадан соң өзлегүләр барлыкка килгәндә гражданның бер мәртәбә бирелә торган пособие һәм айлык акчалата компенсация биру;
- инвалидларга транспорт чаралары хужаларының граждан жаваплылыгын мәжбүри иминләштерү шартнамәләре буенча иминият премияләре компенсацияләрен биру;

- аерым категория гражданнарга торак-коммуналь хезмэтләр өчен түләүгә субсидияләр-ташламалар бирү;
 - гражданнарга торак урыны һәм коммуналь хезмэтләр өчен түләүгә субсидияләр бирү;
 - хроник бөөр житешсезлеге белән интегүче затларга, амбулатор гемодиализ методы белән дәваланучы затларга амбулатор гемодиализ узган урынга транспортта бару һәм кире яшәу урынына кайту өчен чыгымнарын компенсацияләү;
 - авыл жирлегендә, эшчеләр поселокларында (шәһәр тибындагы поселокларда) эшләрүче һәм яшәрүче гражданнарның аерым категорияләренә торак урыны һәм коммуналь хезмэтләр өчен түләүгә субсидияләр-ташламалар бирү;
 - даими чит тәрбиягә мохтаж булган инвалид балаларга айлык акчалата түләү;
 - аерым категориядәге гражданнарны санатор-курорт дәвалавы белән тәэмин итү һәм аз керемле гражданнарга матди ярдәм күрсәтү;
 - оештыру һәм социаль эһәмиятле чаралар уздыру;
 - жирләрүгә социаль пособие бирү һәм мәет жирләрү буенча хезмэтләр күрсәтүнең гарантияләнгән исемлеге буенча чыгымнарны каплау;
 - “СССРның мактаулы доноры”, “Россиянең мактаулы доноры” билгеләре белән бүләкләнгән затларга еллык акчалата түләү;
 - онкология авыруларынан интегүче затларга махсуслаштырылган онкологик ярдәм күрсәтүче Татарстан Республикасы сәламәтлек саклау учреждениеләренә дәвалану урынына транспортта бару һәм яшәу урынына кире кайту чыгымнарын компенсацияләү ;
 - гаиләләрдән, балалар йортларынан, интернат мәктәпләрдән, махсус укыту-тәрбия учреждениеләреннән һәм балалар өчен башка учреждениеләрдән рөхсәтсез киткән балигь булмаганнарны йөртүне тәэмин итү;
 - инвалидларны реабилитацияләүнең техник чаралары республика исемлегенә ярашлы рәвештә реабилитацияләүнең техник чаралары белән тәэмин итү;
 - вакытлыча хезмәткә яраксызлык очрагында һәм ана булу сәбәпле мәжбүри социаль иминләштерелергә тиеш булмаган гражданнарга дәүләт пособиеләрен түләү.
- Укыту чорында белем алучыларны туклану белән тәэмин итү бурычын гамәлгә ашыру кысаларында белем бирү оешмаларында укучыларны тукландыру белән тәэмин итәргә кирәк.
- Әлеге 1 Ярдәмче программа чаралары «2021-2025 елларга социаль түләүләр» ярдәмче программасына 1 нче кушымтада күрсәтелгән
- 1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары: 2021 - 2025 еллар.

3. 1 Ярдәмче программаны ресурслар белән тәэмин итү

2021-2025 елларда 1 Ярдәмче программаны Саба муниципаль районы бюджеты акчалары хисабына финанслауның гомуми күләме 17 999,400 мең сум тәшкил итәчәк.

Шул исәптән еллар буенча:

- 2021 ел - 3 405,900 мең сум;
- 2022 ел - 3 542,100 мең сум;
- 2023 ел - 3 683,800 мең сум;
- 2024 ел - 3 683,800 мең сум;
- 2025 ел - 3 683,800 мең сум.

1 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.

4. 1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру механизмы

1 Ярдәмче программаның заказчысы - РФ, ТР һәм Саба муниципаль районының гамәлдәге закон һәм норматив актларында каралган Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәэмин итү һәм социаль яклау министрлыгының Саба муниципаль районындагы социаль яклау бүлеге

1 Ярдәмче программаны эшләүчеләр булып Саба муниципаль районы Башкарма комитеты, Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәэмин итү һәм социаль яклау министрлыгының Саба муниципаль районындагы социаль яклау бүлеге, «Балкыш» халыкка социаль хезмәт күрсәтү комплекслы үзәге» ДАСХКУ (алга таба «Балкыш» халыкка социаль хезмәт күрсәтү комплекслы үзәге ХСХККУ), Республика матди ярдәм үзәгенең 36 нчы филиалы (алга таба - РМЯУ 36 филиалы), Саба муниципаль районы Башкарма комитетының опека һәм попечительлек бүлеге тора.

1 Ярдәмче программа чараларының заказчысы һәм төп эшләүчеләре түбәндәгеләрне гамәлгә ашыралар:

- чаралар үтәлешенә барышын тикшереп тору;

- башкаручылар тарафыннан бүлеп бирелә торган финанс чараларының рациональ файдаланылуын тикшереп тору;

- 1 Ярдәмче программа чараларын тормышка ашыру өчен бүлеп бирелә торган максатчан күрсәткечләрнең һәм ярдәмче чаралар буенча чыгымнарның финанс чараларын, 1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру механизмын һәм аны башкаручыларның составын исәпкә алып аныклау.

5.1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның котелә торган нәтижеләре

Күрсәтелгән юнәлешләр буенча үткәрелә торган чаралар социаль юнәлешле башка чаралар белән беррәттән халыкның тормыш дәрәжәсен һәм сыйфатын эзлекле күтәрү, балалары булган гаиләләрнең керемнәрен арттыру; керемнәре Татарстан Республикасында билгеләнгән халыкның яшәү минимумы күләменә житкән яисә аны социаль ярдәм, дәүләт ярдәме чараларын күрсәтү исәбенә узып киткән гражданның санын арттыру кебек кайбер төп бурычларны хәл итүгә ярдәм итәчәк.

1 Ярдәмче программа чаралары

№	Чаралар атамасы	Финанслау чыганагы	Жаваплылар
I. Гаиләне, аналарны һәм балаларны социаль яклау законнарын гамәлгә ашыру буенча гамәлдәге законнарда каралган чаралар.			
1.	Балаларга һәм балалы гаиләләргә РФ һәм ТР закон һәм норматив актларында каралган социаль ярдәм чараларын күрсәтү, шул исәптән пенсияләр, пособиеләр, ЕДВ, субсидияләр, социаль өстәмә түләүләр, компенсация түләүләре, матди ярдәм, ана капиталы һ.б. түләү.	-	ОСЗ, УПФ, ФСС, ЦРБ, ОМС, предприятие һәм оешмалар житәкчеләре
2.	Инвалид балалар, күпбалалы, аз керемле гаиләләр, хәвеф-хәтәр төркемдәге гаиләләр турындагы мәгълүмат банкын актуаль халәттә тоту.	-	ОСЗ, «Мәгариф идарәсе» МКУ, КЦСОН «Балкыш» профилактика системасы субъектлары
3.	Ятим балаларны һәм ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балаларны балалар учреждениеләренә вакытында урнаштыру, аларны акчалата тәмин итү.	-	ОСЗ, «Мәгариф идарәсе» МКУ, район Башкарма комитетының опека һәм попечительлек хезмәте
4.	Аз керемле гаиләләрдән булган балалар һәм яшүсмерләрнең, инвалид балалары булган гаиләләрнең сәламәтлекләрен кайгырту һәм аларның ялын оештыру	Жирле бюджет	«Мәгариф идарәсе» МКУ, ОСЗ, ЦРБ, «Балкыш» КЦСОН
5.	Аз керемле гаиләләрдә өч яшкә кадәрге балаларны махсус сөт продуктлары һәм катнашмалары белән түләүсез тәмин итү	-	ЦРБ, ОСЗ, Саба муниципаль районындагы 36 нчы РЦМП филиалы
6.	Аз керемле гаиләләргә матди ярдәм күрсәтү	"Кайгырту" хәйрия фонды	ОСЗ, КЦСОН, халыкны социаль яклау буенча район комиссиясе, "Кайгырту" фонды житәкчеләге
7.	Балигъ булмаганнар арасында күзәтүчесезлекне һәм караучысызлыкны профилактикалау эшен оештыру.	-	ОСЗ, "Мәгариф идарәсе" МКУ, МСРК, КДН, ПДН, ЦРБ, КЦСОН, "Тургай" социаль приюты.
8.	Үсеп килүче буын арасында наркотиклар куллануны булдырмау эшен оештыру	-	ОСЗ, «Мәгариф идарәсе» МКУ, РОВД, КДН, ПДН, ЦРБ, ЦСОН
9.	Ятим балаларга һәм ата-ана каравыннан мәхрүм калган балаларга опеканы һәм попечительлекне вакытында рәсмиләштерү	-	"Мәгариф идарәсе" МКУ, Саба муниципаль районы Башкарма комитетының опека һәм попечительлек органы
10.	5 һәм аннан да күбрәк балалары булган күпбалалы аналар документларын «Ана даны -Материнская	-	ОСЗ, КЦСОН

	слава» медале белән бүләкләүгә эзерләү		
11.	Аз керемле, тулы булмаган гаиләләрдән балаларны өстенлекле эшкә урнаштыру	-	ЦЗН
12.	Инвалидларны махсулаштырылган эш урыннары булган эшкә урнаштыру	-	ЦЗН
13.	«Дулкын» район телерадиокомпаниясе тапшыруларында балаларны һәм яшьләргә тәрбияләү мәсьәләләре буенча даими рубрика булдыру	-	"Дулкын" ТРК
14.	Балаларны һәм балалы гаиләләргә социаль яклау мәсьәләләре буенча халыкка мәгълүмат бирү (законнар һәм норматив документларны бастырып чыгару һәм яңгырату)	-	ОСЗ, УПФ, ФСС, ЦРБ, «Мәгариф идарәсе» МКУ, «Саба дулкыннары» ТРК, «Саба таннары» газетасы редакциясе

II. Гаиләне, аналарны һәм балаларны социаль яклау законнарын гамәлгә ашыру буенча өстәмә чаралар.

1.	Район һәм республика конкурсларында, фестивальләрендә жинүчеләргә - мәктәп укучылары матди бүләкләү.	Жирле бюджет	«Мәгариф идарәсе» МКУ, яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге
2.	Укучыларны - район һәм республика спорт ярышлары призерлары матди бүләкләү	Жирле бюджет	«Мәгариф идарәсе» МКУ, яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге
3.	Мәктәп предметлары буенча район һәм республика олимпиадалары призерларына - мәктәп укучыларына акчалата премияләр бирү	Жирле бюджет	«Мәгариф идарәсе» МКУ
4.	Мәктәпкәчә белем бирү программасын гамәлгә ашыручы мәгариф оешмаларына йөрүче балалары булган гражданның компенсация түләүләре бирү.	Жирле бюджет	«Мәгариф идарәсе» МКУ, ОСЗ, 36 нчы РЦМП филиалы
5.	Ятим балаларга һәм ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балаларга кием-салым, аяк киеме сатып алуга бер мәртәбә пособие түләү	-	«Мәгариф идарәсе» МКУ, ОСЗ, 36 нчы РЦМП филиалы
6.	Матди техник база булдыру һәм балалар һәм яшүсмерләр белән ата-аналары өчен физкультура-савыктыру һәм ял итү чаралары уздыру;	Жирле бюджет	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, КЦСОН
7.	«Булачак эниләр мәктәбе», «Яшь гаиләләр мәктәбе» эшен оештыру	-	ЦРБ, ОСЗ, КЦСОН
8.	3 һәм аннан да күбрәк бала тууга матди ярдәм күрсәтү	Жирле бюджет	КЦСОН, Башкарма комитет
9.	Игезәкләр тапкан аналарга алар 1 яшькә житкәнчә матди ярдәм күрсәтү	Жирле бюджет	КЦСОН, Башкарма комитет
10.	Халыкара гаилә көне, Халыкара балаларны яклау көне, Халыкара эниләр көне, Халыкара хатын-кызлар көне үткөрү.	Жирле бюджет	«Мәгариф идарәсе» МКУ, ОСЗ, мәдәният бүлеге, ЗАГС, КЦСОН
11.	Ятим балаларга бюджет өлкәсе хезмәткәрләргә балаларына, мәктәп укучыларына, һәм ата-аналары (яки берсе тулы булмаган гаиләдә) житди сәбәпләр аркасында эшләмәгән гаиләләрдән булган балаларга яңа ел бүләкләргә эзерләү	Жирле бюджет	Бюджет оешмалары
12.	Балалар, үсмерләр, яшьләр өчен физкультура-сәламәтләндрү, ял итү һәм ижәт чаралары үткөрү.	Жирле бюджет	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, мәдәният бүлеге

III. Гамэлдәге законнарда каралган өлкән яшьтәге гражданның һәм инвалидларның социаль яклауны камилләштерү чаралары			
1.	РФ, ТР һәм муниципаль районның гамэлдәге закон һәм норматив актларында каралган социаль ярдәм чараларын күрсәтү, шул исәптән пенсияләр, пособиеләр, ЕДВ, ДМО, субсидияләр, социаль өстәмә түләүләр, компенсация түләүләре, матди ярдәм түләү.	Жирле бюджет	Башкарма комитет, предприятиеләр, оешмалар житәкчеләре, ОСЗ, ПФ
2.	Барлык категориядәге инвалидлар, сугыш һәм хезмәт ветераннары, ЧАЭС, «МАЯК» ЖБндә аварияләрне бетерүдә катнашучылар, реабилитацияләнгән гражданның, чит карауга мохтаж ялгыз затлар турындагы мәгълүматлар банкын актуаль халәттә тоту.	-	ОСЗ, ОМС, ветераннар советы, КЦСОН
3.	Өлкән яшьтәге гражданның һәм авыр тормыш хәлендә калган инвалидларга матди ярдәм күрсәтү	"Кайгырту" хәйрия фонды	ОСЗ, КЦСОН халыкның социаль яклау буенча район комиссиясе, "Кайгырту" фонды житәкчеләге
4.	Өлкән яшьтәге гражданның һәм инвалидларга социаль ярдәм чараларын алуга хокук бирә торган документларны бирү эшен оештыру	-	ОСЗ, филиал РЦМП №36, КЦСОН
5.	Өлкән яшьтәге ялгыз гражданның һәм даими чит ярдәмгә мохтаж инвалидларның вакытында ачыклау, аларга, шул исәптән өйдә, кирәкле социаль хезмәтләр күрсәтү	-	ОСЗ, КЦСОН
6.	Өлкән яшьтәге ялгыз гражданның һәм инвалидларның гомуми типтагы интернат-йортларга урнаштыру	-	ОСЗ, КЦСОН, өлкәннәр һәм инвалидлар өчен Лесхоз интернат-йорты (ДИПИ), жирлекләр башлыклары
7.	Автономияле коммерциячел булмаган оешмада (АНО) "Балкыш" тернәкләндерү үзәгендә (Сияние), республика тернәкләндерү учреждениеләрендә өлкән яшьтәге гражданның һәм инвалидларның реабилитацияләү эшен оештыру	-	ОСЗ, «Балкыш» тернәкләндерү үзәге (Сияние), КЦСОН
8.	Өлкән яшьтәге гражданның һәм инвалидларның санатор-курорт дэвалануына юлламалар белән тәэмин итү	-	ОСЗ, ЦРБ, ФСС
9.	Инвалидларның реабилитацияләүнең техник чаралары белән тәэмин итү	-	ФСС
10.	Өлкән яшьтәге гражданның һәм инвалидларга социаль хезмәт күрсәтү эшен оештыру	-	ОСЗ, КЦСОН
11.	Өлкән яшьтәге гражданның һәм инвалидларның социаль яклау мәсьәләләре буенча халыкка мәгълүмат житкерү (законнар һәм норматив документлар бастыру һәм яңгырату)	-	ОСЗ, УПФ, ФСС, ЦРБ, «Мәгариф идарәсе» МКУ, «Дулкын» ТРК, «Саба таңнары» газетасы редакциясе
12.	90 яшькә житкән һәм аннан өлкәнрәк пенсионерларга матди ярдәм күрсәтү.	Жирле бюджет	Саба муниципаль районы Башкарма комитеты
IV. Өлкән яшьтәге гражданның һәм инвалидларның социаль яклауның өстәмә чаралары.			
1.	Авыл хужалыгы предприятиеләрендә эшләп чыккан өлкән яшьтәге гражданның һәм инвалидларның ташламалы бәядән терлек азыгы һәм фураж белән тәэмин итү.	Предприятиеләр һәм оешмалар	Предприятиеләр һәм оешмалар

2.	Йортлары янган кешеләргә агач биру	Жирле бюджет	Саба муниципаль районы Башкарма комитеты
3.	Жинү көнен, Халыкара өлкәннәр көнен, Халыкара инвалидлар көнен, ЧАЭС та зыян күрүчеләрне искә алу көнен бэйрәм итүгә бэйле рәвештә мәдәни-массакуләм чаралар һәм хэйрия акцияләре оештыру, шул исәптән Бөек Ватан сугышы ветераннары, һәлак булганнарның тол хатыннары һәм Бөек Ватан сугышы ветераннары, бюджет оешмалары пенсионерлары, ликвидацияләнгән предприятияләр һәм пенсионерлар белән чаралар үткәругә, "алтын юбилярлар"ны хөрмәтләү һәм 50 ел бергә яшәгән кешеләрне бүләкләү.	Жирле бюджет	Саба муниципаль районы Башкарма комитеты, ОСЗ, КЦСОН, Мәдәният бүлгеге (ОК), РВК, ЗАГС, "Мәгариф идарәсе" МКУ, "Дулкын" ТРК
4.	Өлкән яшьтәге гражданныр һәм инвалидлар өчен физкультура-савыктыру, ял итү һәм ижади чаралар үткәру	Жирле бюджет	ОДМС
5.	Бөек Ватан сугышы ветераннарына, Бөек Ватан сугышында һәлак булган ветераннарның тол хатыннарына, Бөек Ватан сугышында үлгән ветераннарының тол хатыннарына матди ярдәм күрсәтү	Жирле бюджет	Саба муниципаль районы Башкарма комитеты

Оешманың кыскартылган билгеләре:

ОСЗ - Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәэмин итү һәм социаль яклау министрлыгының Саба муниципаль районындагы социаль яклау бүлгеге;

КЦСОН - «Балкыш» халыкка социаль хезмәт күрсәтү комплекслы үзәге;

ОДМС - Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлгеге;

ОК - Саба муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлгеге;

РВК - Татарстан Республикасы хәрби комиссариатының Саба һәм Теләче районнары буенча бүлгеге;

ЗАГС - Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының ГХАТ бүлгеге;

ЦРБ - «Саба үзәк район хастаханәсе» ДАССУ;

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының «Мәгариф идарәсе» МКУ;

УПФ - Россия Федерациясе Пенсия фондының Татарстан Республикасы Саба һәм Теләче районнары буенча идарәсе;

ОМС - жирле үзидарә органнары;

ЦЗН - Саба муниципаль районы халыкны эш белән тәэмин итү үзәге;

«Тургай» балалар һәм яшүсмерләр социаль приюты» ДКУ

«Лесхоз өлкәннәр һәм инвалидлар интернат-йорты» ДАСХКУ

2021-2025 елларга Саба муниципаль
районы халкын адреслы социаль яклау
муниципаль программасының 1
Ярдәмче программасына 2 кушымта

**“2021-2025 елларга социаль түләүләр” 1 Ярдәмче
программасын ресурслар белән тээмин итү**

Ярдәмче программа исеме	Финанслау чыганагы	Финанслау күләме (мең сумнарда)				
		2021 ел	2022 ел	2023 ел	2024 ел	2025 ел
“2021 - 2025 елларга социаль түләүләр”	Жирле бюджет	3 405,900	3 542,100	3 683,800	3 683,800	3 683,800

**2 Ярдәмче программа
“2021 - 2025 елларга гаилэләрнең
социаль-икътисадый хәлен яхшырту”**

2 Ярдәмче программа паспорты

2 Ярдәмче программаның исеме	“2021-2025 елларга гаилэләрнең социаль-икътисадый хәлен яхшырту” (алга таба - 2 Ярдәмче программа)
2 Ярдәмче программаның төп эшләүчеләре	Саба муниципаль районы Башкарма комитеты, Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәэмин итү һәм социаль яклау министрлыгының Саба муниципаль районындагы социаль яклау бүлеге, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының опека һәм попечительлек бүлеге, Балигъ булмаганнар эшләре һәм аларнын хокукларын яклау комиссиясе
2 Ярдәмче программаның максаты	Гаиләгә ярдәм, гаиләне,гаилә тормышы кыйммәтләрен ныгыту һәм яклау, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы гаилэләрнең тормыш сыйфатын яхшырту
2 Ярдәмче программаның бурычлары	1.Гаиләләргә социаль ярдәм күрсәтү чаралары системасын үстерү; 2. Ятим балаларны һәм ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балаларны гаиләгә тәрбиягә урнаштыру өчен уңайлы шартлар тудыру; 3. Гаилә бәхетсезлеген, балалар күзәтүчесезлеген һәм караучысызлыгын профилактикалау.
2 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары	2021 - 2025 еллар
2 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре	2021-2025 елларда 2 Ярдәмче программаны Саба муниципаль районы бюджеты акчалары хисабына финанслауның гомуми күләме 115 294,500 мең сум тәшкил итәчәк. Шул исәптән еллар буенча: 2021 ел - 22 614,600 мең сум; 2022 ел - 22 926,600 мең сум; 2023 ел - 23 251,100 мең сум; 2024 ел - 23 251,100 мең сум; 2025 ел - 23 251,100 мең сум. 2 ярдәмче Программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) карары нигезендә төгәлләштереләчәк.
2 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның көтелә торган сонгы нәтижәләре	2 Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру 2025 ел ахырына тулы күләмдә түбәндәге түләүләр белән тәэмин итәргә мөмкинлек бирәчәк: һөнәри белем бирү оешмаларында һәм югары белем бирүче мәгариф оешмаларында белем алучы ятим балаларга, ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балаларга социаль түләүләр;

ата-ана тәрбиясеннән мэхрүм калган балаларны гаилләгә урнаштыруның барлык формаларында бер тапкыр бирелә торган пособие билгеләү;
 мәктәпкәчә белем бирү программасын гамәлгә ашыручы мэгариф оешмаларында баланы караган һәм тәрбияләгән өчен ата-ана түләвенә бер өлешенә компенсация;
 тәрбиягә бала алучы гаиләне - тәрбияләнүче балаларны караган өчен бүләкләү;
 тәрбиягә бала алучы гаиләгә - тәрбияләнүче балаларны карау өчен түләүләр;
 опекага алынган балаларны карау өчен опекунар гаиләләренә түләүләр;
 ятим балаларның һәм ата-ана тәрбиясеннән мэхрүм калган балаларны, гражданнар гаиләләрендә тәрбияләнү өлешен 98,8 процентка кадәр арттырырга;
 күзәтүчесез калган балаларның чагыштырмача санын киметү
 Саба муниципаль районы балаларының гомуми санында күзәтүчесез калган балаларның чагыштырмача санын 0,21 процентка кадәр киметү;
 ведомствоара патронаттан реабилитация срогын арттырмыйча, уңай нәтижеләр белән төшерелгән балалы гаиләләр өлешен 95 процентка кадәр арттырырга.

2 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә характеристика, күрсәтелгән өлкәдәге төп проблемаларны тасвирлау һәм аны үстерү фаразы

2 Ярдәмче программа гаиләне Россия жәмгыятенә фундаменталь нигезе буларак ныгытуга һәм яклауга, гаиләнең жәмгыять тормышындагы ролен күтәрүгә, гаиләдәге бәхетсезлекне кисәтүгә һәм юкка чыгаруга, гаиләләрнең тормыш сыйфатын күтәрүгә юнәлдерелгән.

2020 елның 1 гыйнварына опека һәм попечительлек органнары хисабында ата-ана тәрбиясеннән мэхрүм калган 79 бала тора.

Гаиләләрдә тәрбияләнүче ятим балалар һәм ата-ана тәрбиясеннән мэхрүм калган балалар саны

Атамасы	01.01.2018	01.01.2019	01.01.2020
Ятим балалар һәм ата-ана тәрбиясеннән мэхрүм калган балалар саны, шул исәптән:	106	84	79
уллыкка алынган	47	42	37
опека (попечительлек) астында	35	22	21
гаиләгә алынган	24	20	21

Безнең районда ата-ана тәрбиясеннән мэхрүм калган балаларны гаиләгә урнаштыру буенча дәүләт ярдәме чаралары, ведомствоара хезмәттәшлек, массакуләм мэглүмат чаралары һәм халык белән бергәләп эшләнү нәтижәсендә соңгы елларда районда ятим балаларның һәм ата-ана каравыннан мэхрүм калган балаларны гаиләгә урнаштыру буенча уңай тенденцияләр билгеләнде (алга таба - ятим балалар).

Ятим балаларга һәм ата-ана каравыннан мэхрүм калган, опекага (попечительлеккә), тәрбиягә алынган балалар гаиләләренә “Татарстан Республикасында

халыкка адреслы социаль ярдәм күрсәтү турында" 2004 елның 8 декабрендәге 63-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә айлык акчалата түләү бирелә. Югарыда күрсәтелгән Законның 3 статьясындагы 3 пункты нигезендә айлык акчалата түләү күләме ел саен инфляция дәрәжәсен исәпкә алып индексацияләнә.

“Ятим балаларны һәм ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балаларны яклау өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру буенча кайбер чаралар турында” Россия Федерациясе Президентының 2012 елның 28 декабрендәге 1688 номерлы Указын үтәү максатларында “Татарстан Республикасы Гаилә кодексының 141.1 статьясына үзгәреш кертү турында” 2013 елның 13 июлендәге N 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы кабул ителде, аның нигезендә 2013 елның 1 гыйнварыннан үз вазыйфаларын түләүле нигездә башкаручы опекуннарга яисә попечительләргә һәр тәрбияләнүче өчен Татарстан Республикасында 3,0 мең сум күләмендә бүләкләү билгеләнә.

Моннан тыш, Татарстан Республикасы Гаилә кодексы белән түләүле шартларда (шул исәптән тәрбиягә бала алган ата-аналарга) вазыйфаларын башкаручы опекуннарга (попечительгә) өстәмәләр билгеләнгән:

педагогик яисә медицина белеме булган тәрбиягә бала алучы ата-аналарга хезмәт өчен түләүнең федераль законда билгеләнгән минималь күләменә 50 проценты;

3 яшькә житмәгән тәрбиягә алган баланы, я инвалид баланы, я психик яисә физик үсештә тайпылышы булган баланы, я девиант тәртибе булган баланы тәрбияләү өчен бүләкләүнең билгеләнгән күләменә 30 проценты

“Татарстан Республикасында халыкка адреслы социаль ярдәм турында” 2004 елның 8 декабрендәге 63-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән 18 яшькә кадәрге өч һәм аннан да күбрәк баласы булган гаиләләргә, тәрбиягә алган балаларны да кертеп, түбәндәге социаль ярдәм чаралары билгеләнде:

6 яшькә кадәрге бала өчен дарулар сатып алуга субсидия;

халык өчен хезмәт күрсәтүләренә билгеләнгән нормативлары чикләрендә коммунал хезмәтләр өчен түләүгә чыгымнарның 30 проценты күләмендә, ә үзәкләштерелгән жылылык булмаган йортларда яшәүче гаиләләр өчен - халыкка сату өчен билгеләнгән нормалар чикләрендә сатып алына торган ягулык бәясе күләмендә субсидия;

торак майданының Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән социаль нормасы чикләрендә торак өчен түләү чыгымнарының 30 проценты күләмендә субсидия;

гомуми белем бирү учреждениеләре һәм башлангыч һәм урта һөнәри белем бирү учреждениеләре укучыларына аларның укуы тәмамланганчыга кадәр, әмма 18 яшькә житкәнчегә кадәр генә юл йөрү өчен айлык субсидия.

“Мәктәпкәчә белем бирү программасын гамәлгә ашыручы мәгариф оешмаларына йөрүче балалары булган гражданның социаль ярдәм чаралары бирү турында” Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитеты Житәкчесенә 2013 елның 19 сентябрендәге 1195-п номерлы карары нигезендә мәктәпкәчә белем бирү программасын гамәлгә ашыручы мәгариф оешмаларында баланы караган һәм тәрбияләгән өчен ата-аналар түләвенә бер өлешенә өстәмә компенсация билгеләнгән. Өстәмә компенсация жан башына уртача керем аена 20,0 мең сумнан артмаган гражданның бирелә.

2.2 Ярдәмче программаның топ максатлары һәм бурычлары, гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары

Хәзерге этапта дәүләт гаилә сәясәтенә өстенлекле юнәлешләре булып түбәндәгеләр тора: комплекслылык, хезмәт күрсәтүләрдән файдалану мөмкинлеге, белгечләрнең югары профессиональлыгы; клиентлар теләге буенча мөрәжәгать аноним булырга мөмкин; кешелеклек, яхшылык, игътибар, шәхси якин килү.

Хезмәтләр мөрәжәгать итүченә яше, дине, социаль статусы, яшәү урынына бәйсез рәвештә һәм бары тик ирекле тәртиптә генә күрсәтелә; Консультацияләр клиентларның шәхси тормышы турында алына торган мәгълүматның тулы конфиденциальлеген саклауга нигезләнә.

2 Ярдәмче программаның максаты - гаиләгә ярдәм итү, гаиләне һәм гаилә тормышы кыйммәтләрен ныгыту һәм яклау, Саба муниципаль районы гаиләләренә тормыш сыйфатын арттыру.

2 Ярдәмче программаның бурычлары:

- гаилэләргә социаль ярдәм чаралары системасын үстерү;
 - ятим балаларны һәм ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балаларны гаиләгә тәрбиягә урнаштыру өчен уңай шартлар тудыру;
 - гаилә бәхетсезлеген, балалар күзэтүчесезлеген һәм караучысызлыгын профилактикалау.
- 2 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру нәтижеләрен бәяләү индикаторлары турында белешмәләр (максатлар, бурычлар һәм чаралар киселешендә) «2021-2025 елларга гаиләләрнең социаль-икътисадый хәлен яхшырту» ярдәмче программасына 1 нче кушымтада бирелгән.

2 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары: 2021 - 2025 еллар.

3. 2 Ярдәмче программаны ресурслар белән тәэмин итү

2021-2025 елларда 2 Ярдәмче программаны Саба муниципаль районы бюджеты акчалары хисабына финанслауның гомуми күләме 115 294,500 мең сум тәшкил итәчәк.

Шул исәптән еллар буенча:

2021 ел - 22 614,600 мең сум;

2022 ел - 22 926,600 мең сум;

2023 ел - 23 251,100 мең сум;

2024 ел - 23 251,100 мең сум;

2025 ел - 23 251,100 мең сум.

2 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) карары нигезендә төгәлләштереләчәк.

4. 2 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру механизмы

2 Ярдәмче программаның заказчысы - ТР Саба муниципаль районы Башкарма комитеты. 2 Ярдәмче программаның төп эшләнүчеләре булып Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитеты, Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәэмин итү һәм социаль яклау министрлыгының Саба муниципаль районындагы социаль яклау бүлеге, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының опека һәм попечительлек бүлеге, Саба муниципаль районы Башкарма комитеты каршындагы балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясе.

2 Ярдәмче программаның заказчылары һәм чараларын үтәүчеләр түбәндәгеләрен гамәлгә ашыралар:

- чаралар үтәлешенә барышын тикшереп тору;

- башкаручылар тарафыннан бүлеп бирелә торган финанс чараларының рациональ файдаланылуын тикшереп тору;

- 2 Ярдәмче программа чаралары киселешендә узган чорга (кварталь, еллык) 2 Ярдәмче программа үтәлеше турында хисаплар формалаштыру.

5. 2 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның көтелә торган нәтижеләре

Гаиләне ныгыту һәм яклау юнәлешләре буенча үткәрелә торган чаралар, Татарстан Республикасының гамәлдәге дәүләт программаларында каралган башка чаралар белән беррәттән, кайбер төп бурычларны - гаиләләрнең тормыш дәрәжәсен һәм сыйфатын күтәрүне; гаиләне ныгыту һәм яклауны, жәмгыять тормышында гаиләнең ролен күтәрүне, гаиләдәге начар тормыш рәвешен профилактикалауны һәм жиңеп чыгуны хәл итәргә ярдәм итәчәк.

2021-2025 елларга Саба муниципаль
районы халкын адреслы социаль яклау
муниципаль программасының 2
Ярдәмче программасына 1 кушымта

**2 Ярдәмче программа чараларын финанслау
“2021-2025 елларга гайлэләрнең социаль-икътисадый хәлен яхшырту”**

Төп чараларның атамасы	Башкаручылар	Төп чараларны башкару сроклары	Еллар буенча финанслау чыганагын күрсәтеп финанслау, -мең сум.				
			2021 ел	2022 ел	2023 ел	2024 ел	2025 ел
Максат нсеме: Гайлэгә ярдәм һәм гайләне,гайлә тормышы кыйммәтләрен яклау,саклау, гайлэләрнең тормыш сыйфатын күтәрү							
1 нче бурыч: Гайлэләргә социаль ярдәм чаралары системасын үстерү							
Мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында баланы караган һәм тәрбияләгән өчен ата-ана түләвенән бер өләшенә компенсация бирү	Саба муниципаль районы Башкарма комитеты, Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәэмин итү һәм социаль яклау министрлыгының Саба муниципаль районындагы социаль яклау бүлеге	2021-2025 еллар	13 838,600 МБ	13 838,600 МБ	13 838,600 МБ	13 838,600 МБ	13 838,600 МБ
2 нче бурыч: Ятим балаларны һәм ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балаларны гайлэгә тәрбиягә урнаштыру өчен уңай шартлар тудыру							
Опека һәм попечительлек эшчәнлеген оештыру һәм гамәлгә ашыру буенча дөүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру	Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының Финанс-бюджет палатасы, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының опека һәм попечительлек бүлеге	2021-2025 еллар	975,900 ТР	975,900 ТР	975,900 ТР	975,900 ТР	975,900 ТР
Опекун гайләсендә һәм тәрбиягә бала алучы гайләдә баланы матди карап торуга дөүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру, шулай ук тәрбиягә бала алучы ата-анага тиешле түләү	Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының Финанс-бюджет палатасы, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының опека һәм попечительлек бүлеге	2021-2025 еллар	7 800,100 ТР	8 112,100 ТР	8 436,600 ТР	8 436,600 ТР	8 436,600 ТР
3 нче бурыч: Гайләдәге бәхетсезлекне, балалар күзәтүчесезлеген һәм караучысызлыгын профилактикалау							
Халыкны авыр тормыш хәлендә калган гайләләргә һәм балаларга дөүләт	Саба муниципаль районы Башкарма комитеты каршындагы балигь	2021-2025 еллар	-	-	-	-	-

тарафыннан гарантиялэнгэн социаль хезмэтлэр исемлеге белэн массакүлэм мэгълүмат чараларында, учреждениелэрнец мэгълүмат стендларында, реклама полиграфия продукциясе аша таныштыру	булмаганнар эшлэре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясе							
Социаль куркыныч хәлдә булган балигъ булмаганнар һәм аларның гаиләләре белән шәхси реабилитацион эш технологиясен гамәлгә ашыру	Саба муниципаль районы Башкарма комитеты каршындагы балигъ булмаганнар эшлэре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясе	2021-2025 еллар	-	-	-	-	-	-
Социаль куркыныч хәлдә булган балигъ булмаганнар һәм аларның гаиләләре белән шәхси реабилитацион эш технологиясен гамәлгә ашыру	Саба муниципаль районы Башкарма комитеты каршындагы балигъ булмаганнар эшлэре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясе	2021-2025 еллар	-	-	-	-	-	-
2 Ярдәмче программа бунча барлыгы			22 614,600	22 926,600	23 251,100	23 251,100	23 251,100	23 251,100